

S. Sayısı : 22

Turist gemilerinden alınan muhtelif deniz resimlerinden bazılarının affına ve bazılarında tenzilât yapılmasına dair kanun lâyihası ve İktisad, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/128)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/2951

23-X-1934

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

Turist gemilerinden alınan muhtelif deniz resimlerinden bazılarının affına ve bazılarında tenzilât yapılmasına dair İktisad vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 8-X-934 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur efendim.

Başvekil

İsnet

Turist gemilerinden alınan muhtelif deniz rüsum ve ücretlerinin indirilmesine dair kanun projisi esbabı mucibesi

Turist hareketlerinin inkişafı ile fazla Turist celbetmek için her memleket gayet hassas davranmakta ve gelen turistlere her türlü kolaylıklar gösterilmekle beraber Turist taşıyan gemiler bir çok yerlerde muhtelif deniz rüsumlarından ya muaf yahud pek tenzilâtli tarifelere tâbi tutulmaktadır.

Turist taşıyan gemilerle yatlar Fransada rıhtım resimlerinden, İtalyada patente vizesile demir ücretinden, Felemenkte liman resimlerinden muaftır.

Yunanistan hükûmeti, memlekete fazla turist çekmek gayesile turist gemilerinin fener ve demir resimlerinden muafiyetini kararlaştırmıştır.

Mısırdaki ise, turist gemilerine liman resimlerinden yapılan tenzilât çok ehemmiyetli bir miktarda olup geminin Mısır limanlarında kaldığı günlere göre tahalûf etmek üzere takriben %60-90 kadardır.

Memleketimizde ise Turist gemileri ve yatlar liman ücretlerinden her hangi bir tenzilâta bile tâbi değildirler. Yalnız 1755 numaralı tahlisiye resmi kanunu Karadenize çıkan turist gemileriyle hususi yatları ve ilmi hususatta kullanılan ve ticarî bir gaye takib etmiyen gemileri tahlisiye resminden muaf tutmaktadır. Maahaza turist taşıyan gemilerin hemen hiç birisi Karadenize çıkmadığından bu kanunla gösterilen muafiyet filiyatta gözedilen gayeyi vermemektedir. Limanlarımızdaki rüsumun fazlalığından şikâyet eden ekseri Turist gemileri Pireye kadar gelerek oradan dönmekte ve memleketimize uğramamaktadır.

Berveçhibalâ arz edildiği üzere Turist gemileri yatlar için diğer yerlerde gösterilen muafiyetler gibi limanlarımızda da kolaylık yapıldığı takdirde hazine için büyük bir külfet teşkil etmemekle beraber gelecek gemilerin adetlerinin çoğalması dolayısıyla hem memleketimizin

propagandası gibi çok mühim bir gayeye doğru kuvvetli bir adım atılmış, hem de memleketin maddî istifadesi temin edilmiş olacaktır.

Projede ilmi hususatta kullanılan ve ticarî bir gaye takib etmiyen gemiler de hemen dünyanın her tarafında olduğu gibi, Turist gemileri ve yatların muafiyetine ithal olunmuştur.

Muaf addedilen rüsum doğrudan doruya Hazineye aid resim ve ücretlerdir. % 50 tenzilatâ tâbi tutulan resimler ise fener resimleri gibi imtiyazlı şirketlere aid olanlardır efendim.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Karar No. 20
Esas No. 1/128

1 - V - 1935

Yüksek Reisliğe

Turist gemilerinden alınacak muhtelif deniz resimlerinden bazılarının affına ve bazılarında tenzilat yapılmasına dair İktisad vekilliğince hazırlanarak Başvekilliğin 23 teşrinievvel 1934 tarihli ve 2/2951 numaralı tezkeresile Büyük Meclise sunulan kanun lâyihası ve mucib sebepleri Maliye ve İktisad vekilliği deniz müsteşarı hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Turist hareketini kolaylaştıracak ve limanlarımıza gelib kalmalarını teşvik etmek ulusal ekonomi bakımından çok yerinde görülmüş ve Encümenimiz Hükümetçe hazırlanmış olan kanun lâyihasını bu itibarla memnuniyetle karşılamıştır. Verilen izahatta, bu gemilerden lâyihada yazılı olanlardan başka 25 kuruş vize, 25 kuruş müruriye resimleri alındığı da anlaşıldığından miktarı ehemmiyetsiz olmakla beraber formaliteyi ar-

tıracak olan bu resimlerin muafiyete girmesi ve sıhhiye ve fener resimleri gibi bu gün Devlete intikal etmiş olan rıhtım ücretlerinin de yarısı indirilmesi maksada uygun görülerek birinci madde ona göre tadil edilmiş, ikinci ve üçüncü maddeler hükümleri aynen kabul olunmuştur.

Havalesi mucibince diğer encümenlere tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisad E. Reisi	M. M.	Kâtib
Tekirdağ	Giresun	Niğde
Ş. Kesebir		Dr. R. Ferid Talay
Afyon K.	Ankara	Edirne
Berc Keresteci Türker	A. Ulus	Mecdi Boysan
Gümüşane	İzmir	Konya
Edib S. Tör	Benal N. İştâr	C. Tekin
Muş	Samsun	
Ş. Ataman	A. Tunah	

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 53
Esas No. 1/128

6 - VI - 1935

Yüksek Reisliğe

Turist gemilerden alınan muhtelif deniz resimlerinden bazılarının affına ve bazılarında tenzilat yapılmasına dair İktisad vekilliğince

hazırlanıp Başvekâletin 23 teşrinievvel 1934 tarih ve 6/2951 sayılı tezkeresile Büyük Meclise sunulan ve İktisad encümenince görüldükten

sonra encümenimize havale olunan kanun lâyihası Maliye müsteşarı hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu:

Esbabı mucibede izah edilen sebepler encümenimizce de yerinde görülmüş ve lâyiha İktisad encümeninin tadili veçhile aynen kabul edilerek havalesi mucibince Bütçe encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe takdimine karar

verilmiştir.

Maliye En. Rs.	M. M.	Kâtib
Gümüşane	Isparta	Çankırı
H. F. Ataç	Kamâl Ünal	M. Önsay
Bolu	Bursa	Çankırı
Mitat Denli	Dr. Galib Kahraman	S. Çölgeçen
Gümüşane	İstanbul	Kars
Ş. Öndersev	Y. Yazıcı	Ö. Küntay
		Tahir Hitit

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Karara No. 17

Karar No. 17

2 - XII - 1935

Yüksek Reisliğe

Turist gemilerinden alınan muhtelif deniz resimlerinden bazılarının affine ve bazılardan tenzilât yapılmasına dair olub Başvekâletin 23 teşrinievvel 1934 tarih ve 6/2951 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad ve Maliye encümenlerinin mazbataları ile birlikte encümenimize verilmiş olmakla Maliye müsteşarı Faik Baysal ve Limanlar umum müdürü Muhsin hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu.

Yabancı seyyahların memleketimize gelmesini kolaylaştırma ve artırma yolunda alınması lâzım olan tedbirler sırasında hususî yatlıardan ve seyyah gemilerinden bazı vergi ve resimlerin aff veya tenziline dair olan bu lâyiha hakkında esbabı mucibe lâyihasında ve şifahen izah edilen sebepler yerinde görülmüş ve İktisad encümeni tarafından tadilen hazırlanan lâyiha esas itibarı ile muvafık bulunmuştur.

Lâyihada kaldırılması veya indirilmesi yazılı resimler tamamen Hazineye aid olduğu cihetle bunlara müteallik teklifler kabul edilmiştir. Ancak bunlardan yarıya indirilmesi teklif edilen fener resmi, hususî mukavelesine müsteniden Fenerler idaresi tarafından tahsil edilmekte olub resmin yarısı Hazineye ve diğer yarısı da şirkete aid bulunduğu cihetle bu mevzuda şirketle temas vaki olub olmadığı noktasında tevakkuf edilmiş ve İktisad vekâletinden gelen memurun verdiği izahata göre İktisad vekâletile Fenerler

idaresi arasında bu tenzilât bahsinde yapılan muhabere neticesinde İktisad vekâletine yazılı bir sureti encümenimize tevdi edilen şirketin 21 - XI - 1935 tarihli mektubunda Fenerler idaresi, bu tenzilâtın seyyah gemileri tonajının artmasına müessir olamayacağına kani bulunduğu ve bu tenzilâtın kabulü halinde turizm gemilerinin senelik fenerler hasılatı 1935 senesindeki mikyasa göre 24 000 lira olarak tahmin edildiği takdirde şirkete her sene için 6 000 lira ve binnetice bakiye kalan on dört senelik imtiyaz müddeti için 84 000 liralık zararı mucib olabileceğini ve bu sebeple tecrübe mahiyetinde olmak üzere 1936 takvim senesi başından 1937 senesi birinci teşrinine kadar yani iki senelik bir seyahat mevsimi için bu tenzile kendi hissesi için muvafakat edebileceğini ve bu müddet sonunda yapılacak hesaba göre Fener idaresinin turizm gemilerine aid hasılatı düşmüş ise de bu tenzilâtın vaz geçmek veyahud Hükümetçe kendisine bir tavizatta bulunulmak lâzım geleceğini beyan etmekte olduğu görüldü. Taviz ve tazmininden bahsolunan menfaat, Maliye müsteşarının izahına nazaran senede üç yüz bin lirayı geçen safi hasılat içerisinde en çok beş altı bin lira gibi cüzi bir paradan ibaret olub memleket iktisadiyatına hâdim olacağı ve hatta turizm inkişafına şirketin kendi hesabına endişe ettiği beş, altı bin liralık zarar vukuuna meydan kalmayacağı kuvvetle melhuz olan bu vergi tenziline en-

gel olan ve bütün memleketlerde inkişafı için türlü türlü tedbirler almakta bulunan turizm hareketlerinde Hükümetin takib ettiği yüksek siyasetin tahakkukunda müşküller gösteren bu amme hizmetinin memleket menfaatlerine uygun bir surette işletilmesi hususunun ciddi bir tetkik mevzuu yapılmasında Hükümetin nazarı dikkatini celbetmeği encümenimiz faydalı görmüş ve arzedilen vaziyet karşısında fenerler resmine aid tenzil teklifi Hazineye aid olan hisseye hasredilerek lâyiha bu esasa göre değiştirilmiştir.

Umumî heyetin tasvibine konmak üzere Yük-

sek Reisliğe sunuldu.

Reis	R. V.	M.M.
Burdur	Isparta	Trabzon
M. Şeref Özkan	Mükerrem Ünsal	Sırrı Day
Kâ.		
İstanbul	Çorum	Diyarbakır
F. Öymen	M. Cantekin	Rüştü Bekit
Gazi Anteb	Gümüşane	İzmir
A. H. Ayerdem	D. Sakarya	H. Çakır
İzmir	Malatya	Manisa
K. İnanç	M. Öker	T. Turgud
Ordu	Seyhan	Yozgad
H. Yalman	Naci Eldeniz	S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Turist gemilerinden alınan muhtelif deniz resimlerinden bazılarının affına ve bazılarında tenzilât yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye limanlarına gelen hususî yatlarla munhasıran turist nakledip başka ticarî muamelelerde bulunmayan turist gemileri ve ilmî hususatta kullanılan gemiler kavanin ve nizamâtı mahsusasma tevfikân almakta olan demir, şamandra resimleriyle kılavuz ve romörkür ücretlerinden muafır. Bu kabîl gemilerden alınacak sıhhiye ve fener resimleri % 50 tenzilâtla almır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye, Nafia, İktisad ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilleri memurdur.

8 - X - 934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	Ş. Saraçoğlu	Zekâi
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	Dr. T. Rüştü	Fuad
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Abidin	Ali	M. Celâl
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik	Ali Rana	Muhlis

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Turist gemilerinden alınan muhtelif deniz resimlerinden bazılarının affına ve bazılarında tenzilât yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye limanlarına gelen hususî yatlarla munhasıran turist nakledip başka ticarî muamelelerde bulunmayan turist gemileri ve ilmî hususatta kullanılan gemiler hususî kanunlarına ve nizamnamelerine göre almakta olan vize, müruriye, demir ve şamandra resimleriyle kılavuz ve romörkür ücretlerinden muafır. Bu kabîl gemilerden sıhhiye, fener ve rıhtım resim ve ücretleri de % 50 indirilerek almır.

MADDE 2 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 3 — » » »

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Turist gemilerinden alınan resimlerden bazıları-
nın affine ve bazılarının indirilmesine dair
kanun lâyihası*

MADDE 1 — Türkiye limanlarına gelen hu-
susî yatlarla munhasıran turist nakledib başka
ticarî muamelelerde bulunmayan turist gemi-
leri ve ilmî hususatta kullanılan gemiler hu-
susî kanunlarına ve nizamlarına göre alınmak-
ta olan vize, müruriye, demir ve şamandıra
resimleriyle kılavuz ve romörkür ücretlerinden
muafır. Bu kabîl gemilerden sıhhiye ve rıh-
tım resim ve ücretleriyle fener resminin Hazine
hissesi yüzde elli indirilerek alınır.

MADDE 2 — Aynen kabul.

MADDE 3 — Aynen kabul.